

GDAŃSK

**RAPORT
Z REALIZACJI
PROGRAMU
OPERACYJNEGO
KULTURA
I CZAS WOLNY
ZA 2018 ROK**

**+ IV. PROGRAM OPERACYJNY
KULTURA I CZAS WOLNY**

SPIS TREŚCI

str. 4 **WPROWADZENIE.** Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawy dla zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2018 roku przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Kultura i Czas Wolny.

str. 6 W pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **FAKTY I LICZBY** odnoszące się do wybranych zagadnień odzwierciedlających zjawiska związane z kulturą, spędzaniem czasu wolnego i ofertą turystyczną w Gdańsku.

str. 8 W kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **KLUCZOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W 2018 ROKU**, które, ze względu na stopień trudności organizacyjnych oraz spodziewane wysoce wymierne efekty, jakie przyniesie ich wdrożenie w sferze kultury i czasu wolnego w Gdańsku, zostały uznane za warte wyróżnienia. W opisie działań zaznaczone zostały również nawiązania do wskazanych w Strategii Rozwoju Miasta priorytetów strategicznego rozwoju – czyli wspólnie wypracowanych wartości, na których należy budować przyszłość Gdańska.

str. 12 Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W 2018 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH** Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny. Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje, w jaki sposób realizowane są poszczególne cele operacyjne wskazane w obszarze kultury i czasu wolnego. Wartym zaznaczenia jest fakt, iż szereg podjętych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów, co odnotowano (za pomocą ikon reprezentujących Programy) jako powiązania horyzontalne.

str. 35 **KOMENTARZ KOORDYNATORA** to podsumowanie doświadczeń wynikających z zarządzania wdrażaniem Programu Operacyjnego. Koordynator wskazuje zarówno kwestie, które w największym stopniu przyczyniły się do osiągnięcia celów operacyjnych, jak również wyzwania, jakie stoją przed realizatorami założeń Programu w nadchodzących latach.

str. 36 Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH**. Wartości wskazane za lata 2012-2018 umożliwiają dokonanie analizy zmian, jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań oraz poprzez wspieranie wybranych kierunków rozwojowych.

WPROWADZENIE

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska, dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w mieście.

Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, tj.: Edukacja, Zdrowie Publiczne i Sport, Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska, **Kultura i Czas Wolny**, Innowacyjność i Przedsiębiorczość, Atrakcyjność Inwestycyjna, Infrastruktura, Mobilność i Transport oraz Przestrzeń Publiczna. Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad konsekwentnym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył zarówno udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, ale również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się o analizę działań prowadzonych w różnych obszarach życia miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i umacniać aktywność obywatelską.

Godnym podkreślenia jest fakt, iż realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, iż przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa, mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.

**DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROGRAMU SŁUŻĄ
ZWIĘKSZENIU UCZESTNICTWA MIESZKAŃCÓW W KULTURZE,
ANGAŻOWANIU ICH WE WSPÓŁTWORZENIE KULTURY
W GDAŃSKU, KULTYWOWANIU TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ
I WSPÓLDZIAŁANIA W SPOŁECZEŃSTWIE. WAŻNYM
ELEMENTEM PROGRAMU JEST DBAŁOŚĆ O DZIEDZICTWO
KULTUROWE ORAZ INFRASTRUKTURĘ KULTURY.
WDRAŻANIE PROGRAMU UKIERUNKOWANE JEST RÓWNIEŻ
NA WZMOCNIENIE KULTURALNEGO POTENCJAŁU GDAŃSKA
ORAZ LEPSZE KOMUNIKOWANIE OFERTY KULTURALNEJ
I SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO.**

Koordynator Programu Operacyjnego

Barbara Frydrych

dyrektor Biura Prezidenta ds. Kultury, Urząd Miejski w Gdańsku

Opiekun merytoryczny
Programu Operacyjnego:

Paweł Adamowicz

Prezydent Miasta Gdańska

Zespół Programowy:

Ewa Adamska

Jadwiga Charzyńska

Przemysław Kluz

Aleksandra Kulik

Katarzyna Kucz-Chmielecka

Patrycja Medowska

Aleksandra Szymańska

Michał Targowski

Agnieszka Tokarska-Więcek

Łukasz Wysocki

Waldemar Ossowski

FAKTY I LICZBY

1,2 mln zł

to kwota jaką przyznano łącznie w 2018 r. na nagrody i stypendia w dziedzinie kultury i sztuki.

169 384

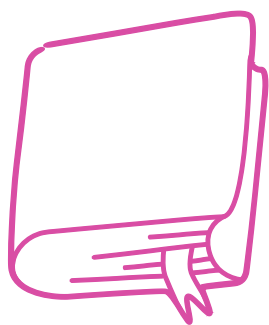
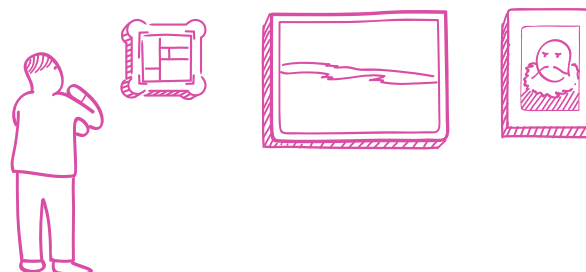
osób odebrało do końca 2018 r. Kartę Mieszkańca, z czego 4 394 osoby korzystały z aplikacji mobilnej.

Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna

4,2 mln zł

Miasto Gdańsk przeznaczyło w 2018 r. dla organizacji pozarządowych na wsparcie realizacji zadań z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Źródło: Biuro Prezidenta ds. Kultury, Urząd Miejski w Gdańsku

118 930

czytelników odnotowała w 2018 r. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku. Dokonano 1,6 mln wypożyczeń.

Źródło: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku.

74,8%

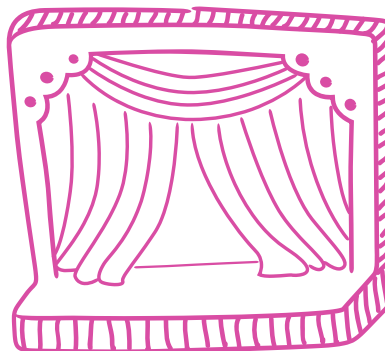
osób pozytywnie ocenia ofertę kulturalną Gdańska (teatry, sale koncertowe).

Źródło: Badanie „Jakość życia w Gdańsku” 2018 r.

21%

gdańszczan uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych przynajmniej jeden lub kilka razy w miesiącu.

Źródło: Badanie „Jakość życia w Gdańsku” 2018 r.

3 110 755

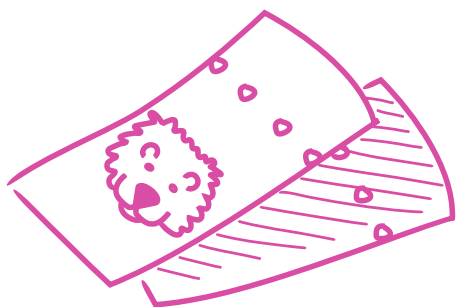
gości z Polski i z zagranicy (w tym: 2 016 tys. turystów i 1 094 tys. odwiedzających) odwiedziło Gdańsk w 2018 r., co oznacza wzrost o ok. 17 p.p. w stosunku do roku poprzedniego.

Źródło: „Turystyka gdańska. Raport roczny za 2018 r.”, Pomorski Instytut Naukowy i Gdańska Organizacja Turystyczna

73,6%

w skali 10-cio stopniowej, to ocena pobytu turystów w Gdańsku.

Źródło: „Turystyka gdańska. Raport roczny za 2018 r.”, Pomorski Instytut Naukowy i Gdańska Organizacja Turystyczna

471 tys.

osób odwiedziło w 2018 r. Gdański Ogród Zoologiczny. To o 7 p.p więcej niż w roku ubiegłym.

Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna

KLUCZOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W 2018 ROKU

1. Wokół tożsamości gdańszczan

Dziedzictwo i tożsamość są głównymi obszarami zainteresowań **gdańskich instytucji kultury**, w szczególności **Muzeum Gdańska** oraz **Europejskiego Centrum Solidarności**. W 2018 roku wielooddziałowe Muzeum zmieniło nazwę (wcześniej Muzeum Historyczne Miasta Gdańska), a także wdrożyło nową koncepcję programową oraz strategię kreowania marki i promocji. Muzeum przeprowadziło wiele działań na rzecz upowszechniania historii i tradycji oraz badań nt. tożsamości gdańszczan. Dyrektor instytucji prof. Waldemar Ossowski definiuje rolę instytucji następująco: „Zgodnie z nowym statutem celem Muzeum Gdańska jest gromadzenie i ochrona nie tylko materialnych, ale i niematerialnych dóbr kulturalnego dziedzictwa Gdańska, co stanowi novum w zakresie wcześniejszych zadań. Katalog realizowanych działań został poszerzony również o inicjowanie i prowadzenie różnorodnych projektów dotyczących Gdańska. Dzięki temu Muzeum Gdańska ma być zarówno miejscem prowadzenia badań i upowszechniania wiedzy o przeszłości Gdańska, jak również jej twórczego wykorzystania w działaniach dotyczących teraźniejszości i przyszłości miasta. Jako jedyna miejska instytucja kultury zajmująca się dziejami grodu nad Motławą ma podejmować ten temat w kontekście społecznym i kulturowym oraz w jak najszerszej perspektywie historycznej. W ten sposób Muzeum Gdańska ma pełnić rolę centrum wymiany wiedzy, myśli, refleksji o Gdańsku we wszystkich wymiarach”.

Jednym z najistotniejszych działań cyklicznych na rzecz kultywowania pamięci o mieszkańcach, historii i dziedzictwie Gdańska był **V Światowy Zjazd Gdańszczan**. W programie zjazdu znalazło się ponad 180 wydarzeń skierowanych do mieszkańców, gości i sympatyków miasta. W 2018 roku zrealizowano także całoroczny miejski program związany z jubileuszem **100. Rocznicy Odzyskania Niepodległości RP**, którego istotnym elementem był cykl **Gdańskich Debat Obywatelskich** o najważniejszych problemach i wyzwaniach współczesnej Polski, Pomorza i Gdańska.

W trosce o przestrzeń publiczną, ale przede wszystkim o wzmocnienie tożsamości lokalnej zainicjowano stworzenie jednolitego systemu tablic miejskich upamiętniających ważne miejsca i osoby. We wcześniejszych latach zaprojektowano i stworzono prototypy tablic oraz przeprowadzono środowiskowe konsultacje dotyczące ich estetyki. Dzięki temu można było w 2018 roku odsłonić sześć pierwszych tablic – dwie upamiętniające Leopolda von Wintera i Franka Meislera oraz cztery w miejscach związanych z Lechem Wałęsą i dziedzictwem Solidarności. W przestrzeni miasta pojawiła się również makieta upamiętniająca Wielką Synagogę.

ryc. 1. str. 9.
Zdjęcie
rodzinne
gdańszczan
podczas V
Światowego
Zjazdu
Gdańszczan;
mat. Biuro
Prezydenta ds.
Kultury

V ŚWIATOWY ZJAZD GDAŃSZCZAN

Rodzinne Zdjęcie Gdańszczan 2018

7 lipca 2018 godz. 12:00

www.gdansk.pl/gdanschczanie

© Urząd Miastki w Gdańsku / Fotografic: Darłusz Kula pl

2. Dziedzictwo na rzecz gdańskiego dziedzictwa materialnego i niematerialnego

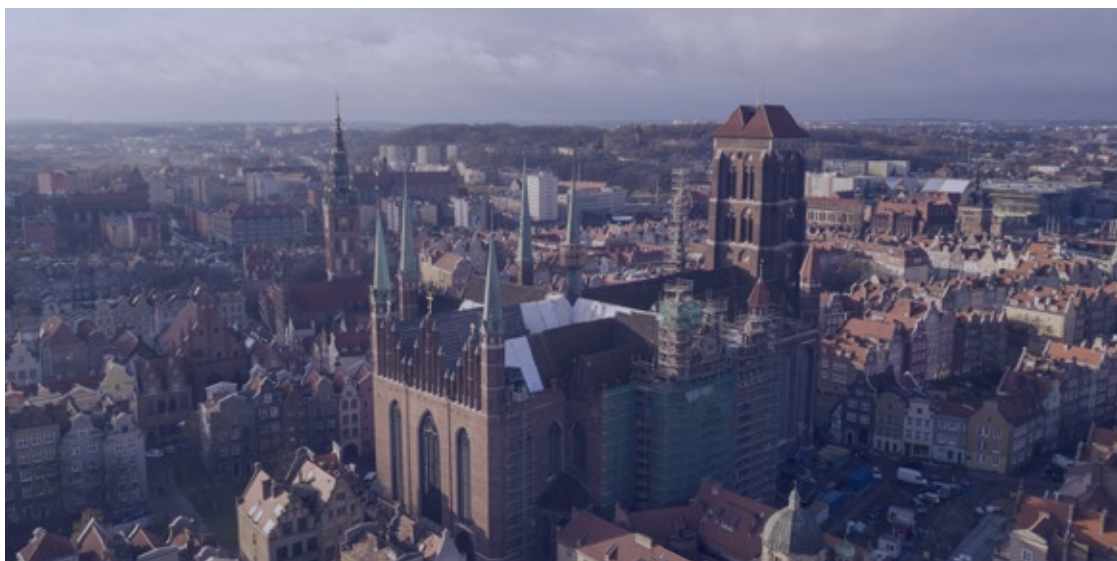
Zachowanie dziedzictwa kulturowego należy do szczególnych priorytetów Miasta Gdańska służących budowaniu tożsamości mieszkańców, prestiżu miasta oraz promocji turystycznej. Dużą wagę przykładają się do kontynuowania odbudowy kluczowych zabytków Gdańska poprzez wprowadzanie do obiektów funkcji kultury i sztuki. Doskonałymi przykładami takich działań są **adaptacja Wielkiego Młyna** na Muzeum Bursztynu, trwające prace projektowe przy zespołach dawnego Sierocińca w celu utworzenia Domu Daniela Chodowieckiego i Günтера Grassa, prace rewitalizacyjne w dziewiętnastowiecznym ratuszu przy ul. Gościnnej jako siedzibie nowej Mediateki oraz prace ratunkowe w Kuźni Wodnej w Oliwie i Twierdzy Wisłoujście. W czerwcu 2018 roku Muzeum Gdańska zakończyło projekt „**Przywracamy blask Drodze Królewskiej w Gdańsku**”, w ramach którego wykonano m.in. prace modernizacyjne w Dworze Artusa i przy jego przedprożu. Kontynuowano prace nad renowacją **kamienicy przy ul. Rycerskiej 10**, których inwestorem jest Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna. Gmina stale wspiera zachowanie zabytków stanowiących własność kościelną – wykonano **remonty i konserwacje zabytków w Bazylice Mariackiej oraz kościołach św. Józefa, św. Trójcy i św. Jana**.

Dążąc do uczynienia Pola Bitwy na Westerplatte, Pomnika Historii, miejscem godnym i pełnym szacunku dla przeszłości, a także inspirującym kolejne pokolenia do refleksji, przygotowano uchwałę nr LI/1513/18 z dnia 23 kwietnia 2018, w której Rada Miasta Gdańska wyraziła zgodę na przekazanie gruntów na półwyspie Westerplatte stanowiących własność gminną jako darowizny na rzecz Muzeum Gdańska. Jednocześnie Rada wszczęła procedurę zmiany miejscowego planu zagospodarowania, gdyż dotychczas obowiązujący plan miejscowy uniemożliwiał wprowadzenie na Westerplatte jakiegokolwiek zabudowy. Ostatecznie nieruchomości gminne przekazano Muzeum w drodze umowy użyczenia. Muzeum zamówiło **projekty studyjne zagospodarowania Westerplatte** w trzech pracowniach architektonicznych: Fort Targowski Sp. z o.o., Restudio Sp. z o.o. oraz Proconcept Pracownia Architektoniczna. Wspólną cechą wszystkich trzech projektów jest dążenie do zachowania autentyczności Pola Bitwy na Westerplatte, a także rezygnacja z wiernej rekonstrukcji nieistniejących już budynków. Z refleksjami na temat przyszłości Westerplatte związana była także międzynarodowa sesja naukowa „**II wojna światowa – operacje na pamięci**”, zorganizowana we wrześniu 2018 roku.

Wśród szeregu starań podejmowanych w celu zachowania i popularyzacji **dziedzictwa niematerialnego Gdańska** nie można pominąć działań na rzecz idei wolności i solidarności, w których szczególną rolę odgrywa całoroczna działalność Europejskiego Centrum Solidarności.

W mieście celebrowano jubileusz 20-lecia pierwszego koncertu na odtworzonym po wojennych zniszczeniach carillonie gdańskim. Z tej okazji Muzeum Gdańska, które jest dysponentem trzech unikatowych na skalę polską instrumentów, wydało popularyzatorską publikację *Gdańskie carillonny*. Dla Gdańska opracowano koncepcję **programu carillonowego** oraz współczesnych zamówień kompozytorskich. Uroczyscie przywrócono zapisane w gdańskiej tradycji stanowisko **miejskiego carillonisty**, którym została dr Monika Kaźmierczak.

Gdańsk konsekwentnie buduje markę światowej **stolicy bursztynu** poprzez działalność podejmowaną przez Muzeum Bursztynu, Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztyenników oraz prestiżowe Międzynarodowe Targi Bursztynu, Biżuterii i Kamieni Jubilerskich „Amberif”, które w 2018 roku odbyły się po raz dwudziesty piąty.

ryc. 2. Największy po wojnie remont Bazyliki Mariackiej. Oprócz prac konserwatorsko-remontowych obejmujących stronę zewnętrzną kościoła, przeprowadzono szereg prac wewnątrz. Zrekonstruowano sklepienie znajdujące się w wieży Bazyliki, wykonano prace konserwatorskie przy Grupie Ukrzyżowania i przy Ołtarzu Głównym; fot. Dariusz Kula/bazylikamariacka.gdansk.pl

3. Aktywne rozpoczęcie Gdańskiego Programu Edukacji Kulturowej

W 2018 roku do współpracy zaproszono zespół ekspertów z warszawskiej Fundacji Obserwatorium. Zorganizowano dwa całodzienne warsztaty oraz kilkadziesiąt spotkań indywidualnych skierowanych przede wszystkim do lokalnych reprezentantów środowiska edukatorów, nauczycieli, przedstawicieli organizacji pozarządowych, a także liderów i animatorów. Wszystkie podjęte działania pokazały, jak bardzo potrzebny jest namysł nad edukacją kulturową oraz wypracowanie odpowiednich rozwiązań systemowych, które wpłyną korzystnie na tworzenie społeczeństwa obywatelskiego i budowanie poczucie tożsamości. Wzmocnienie edukacji kulturowej jest też niezwykle ważnym czynnikiem wpływającym na podnoszenie jakości życia mieszkańców. Efektem działań zrealizowanych w 2018 roku był pomysł stworzenia **Laboratorium Edukacji Kulturowej oraz dokumentu programowego Gdańskiego Programu Edukacji Kulturowej.**

ryc. 3. Prace nad Gdańskim Programem Edukacji Kulturowej; fot. Grzegorz Mehring / gdansk.pl

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2018 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny IV.1. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i aktywności kulturalnej mieszkańców Gdańska.

- Możliwości organizacyjnie gdańskich instytucji kultury pozwalają na poszerzanie oferty i docieranie do coraz większej liczby odbiorców. Zauważalny jest również skokowy rozwój kulturalnej oferty podmiotów prywatnych i organizacji pozarządowych. Te ostatnie często korzystają z dofinansowania miejskiego w ramach konkursów grantowych. Rosnącej liczbie odbiorców odpowiada tworzenie nowych miejsc kultury. W ramach Obserwatorium Kultury prowadzi się analizy i badania w celu kształtowania oferty dla grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, migrantów i imigrantów, młodzieży i osób powyżej 65 roku życia. **Gdańska Karta Mieszkańca** umożliwiała dostęp do 10 bezpłatnych atrakcji, wiele rabatów u partnerów oraz **bezpłatne przejazdy komunikacją miejską dla dzieci i młodzieży szkolnej**. W 2018 roku zwiększono atrakcyjność Karty poprzez włączenie kolejnych usług miasta. O sukcesie Gdańskiej Karty Mieszkańca, powiększonej o nowych partnerów i funkcjonalności, świadczy fakt, że odebrało ją prawie 170 tys. gdańszczan.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Mobilność
i Transport

Do końca 2018 r. Kartę Mieszkańca odebrało 169 384 osoby, z czego 4 394 korzystały z aplikacji mobilnej. Rabaty przysługiwały u 70 partnerów projektu, a w ciągu roku można było uczestniczyć w 27 wydarzeniach bezpłatnie lub uzyskując rabat. W 2018 r. gdańszczanie korzystając z Karty Mieszkańca najchętniej odwiedzali: Gdański Ogród Zoologiczny, Hevelianum, Pływalnie Gdańskiego Ośrodka Sportu.

Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna

- W celu zwiększania uczestnictwa w kulturze i aktywności kulturalnej mieszkańców kontynuuje się inicjatywy służące **otwieraniu się instytucji kultury i przestrzeni na potrzeby mieszkańców i lokalnych wspólnot**. Dla aktywistów, animatorów kultury, organizacji pozarządowych, instytucji oraz grup nieformalnych prowadzono program Otwarty IKM. W drodze konkursu każdy mógł uzyskać wsparcie logistyczne i finansowe na organizację wydarzeń – spotkań, szkoleń, warsztatów, pokazów filmowych z dyskusjami i inne formy działalności.
- Funkcjonowała **przestrzeń społeczna ECS „Solidarność codziennie”**, w której organizowano działania społeczników, oraz projekt **CZEŚĆ! dyskusyjne inicjatywy obywatelskie**. Warto wspomnieć o działaniach na rzecz domów kultury, które zapoczątkował Gdański Archipelag Kultury, włączając mieszkańców w proces konsultacji funkcjonowania domów kultury w dzielnicach.
- W 2018 roku rozpoczęto prace nad **Gdańskim Programem Edukacji Kulturowej**. We współpracy z warszawską Fundacją Obserwatorium dokonano analizy danych, usystematyzowano informacje dotyczące działań edukacyjnych oraz zorganizowano warsztaty z przedstawicielami środowisk animatorów i liderów gdańskiego środowiska edukacji kulturowej. Równoległe z pracami nad GPEK gdańskie instytucje kultury nieustannie realizują bogaty program edukacyjny dla różnych grup wiekowych z zakresu edukacji kulturowej, artystycznej, filmowej, historycznej, teatralnej czy obywatelskiej.
- Kontynuowano prace nad **Gdańskim Programem Rozwoju Czytelnictwa**. Zespół Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku opracował wstępną koncepcję dokumentu zawierającego diagnozę i cele operacyjne. Dalsze prace będą prowadzone w ścisłej współpracy z różnymi grupami odbiorców oraz placówkami oświatowymi. Biblioteka wprowadziła projekt dla najmłodszych czytelników „Zaczytane maluchy” – każde dziecko, odwiedzając gdańską filię Biblioteki, otrzymuje pakiet powitalny, w tym Kartę do Kultury oraz paszport biblioteczny.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Edukacja

Powiązanie
z Programem
Integracja
Społeczna
i Aktywność
Obywatelska

- W ramach wdrażania **Modelu Integracji Imigrantów** w obszarze kultury ECS zainicjowało współpracę gdańskich instytucji kultury na rzecz budowania kompetencji międzykulturowej instytucji publicznych i organizacji pozarządowych oraz otwartej postawy społeczności gdańszczan wobec cudzoziemców. Wśród partnerów ECS znalazły się: GAK, Fundacja Wspólnota Gdańska, Związek Ukraińców w Polsce, CSW Łaźnia, Instytut Kultury Miejskiej, Nadbałtyckie Centrum Kultury, Krytyka Polityczna i UG. Reprezentanci tych instytucji, tworząc grupę Kultura, spotykali się na comiesięcznych zebraniach, uczestniczyli w warsztatach i wykładach. Częścią wdrażania gdańskiego Modelu Integracji Imigrantów były także Fora Migracji i Integracji organizowane przez ECS.
- W 2018 r. świętowano w Polsce **100. rocznicę Odzyskania Niepodległości**. 11 listopada 2018 r. w Gdańsku odbył się szereg wydarzeń jubileuszowych - zorganizowano m.in. cykl Gdańskich Debat Obywatelskich, tradycyjną paradę, podświetlono miejskie obiekty w barwach biało-czerwonych, wyświetlono mapping na Zielonej Bramie. Powstało także 11 masztów flagowych - najwyższy z nich, mierzący 42 metry stanął na Górze Gradowej.

ryc. 4. „Gdańsk. Dźwigamy niepodległość - podświetlenie dźwigu stoczniowego” – jedno z wydarzeń w ramach obchodów 100-lecia Niepodległości; fot. Grzegorz Mehring/www.gdansk.pl

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Edukacja

- Rok 2018 przyniósł **zmiany w Centrum Hewelianum**. Zmieniono statut i nazwę na **Hewelianum**. Zmiany wiązały się z jubileuszem 10. urodzin instytucji, która odmieniła oblicze dawnych fortyfikacji, przekształcając je w nowoczesne centrum, łączące w sobie naukę, edukację, kulturę, rekreację i ekologię. Misją instytucji jest popularyzacja dorobku Jana Heweliusza, projekty kulturalne i promocja zdrowia oraz budowa planetarium, rewitalizacja i adaptacja na funkcje edukacyjne Domu Zdrojowego w Brzeźnie czy rewitalizacja i adaptacja na cele wystawiennicze Zespołu Bożego Ciała.
- **Muzeum Gdańska zanotowało w sumie ponad 400 tys. odwiedzin**, co jest dotychczasowym rekordem frekwencyjnym instytucji. Najchętniej odwiedzanymi wydarzeniami były „Spotkania z Historią na Westerplatte”, „Majówka z Twierdzą Wisłoujście” oraz festiwal multimedialny „Westerplatte – Światłocienie”. Odwiedziło je odpowiednio

15 tys., 8,5 tys. i 6 tys. osób. Remontowany od stycznia do lipca Dwór Artusa odwiedziło ponad 35 tys. zwiedzających. Wprowadzenie nowego statutu spowodowało, że w strukturze Muzeum pojawiły się dwa nowe oddziały: **Oddział Główny** oraz **Kuźnia Wodna**. Ten pierwszy to efekt postulatów zgłaszanych jeszcze w 2017 roku, aby zbudować nowoczesny budynek, który byłby w stanie pomieścić kompleksową ekspozycję o historii Gdańska, zaprezentowaną z użyciem środków atrakcyjnych dla współczesnego odbiorcy. W 2018 roku kontynuowano prace nad koncepcją wystawy stałej oraz programem funkcjonalnego budynku. W tym celu w czerwcu zorganizowano seminarium poświęcone założeniom konkursu architektonicznego na projekt siedziby głównej Muzeum Gdańska. W trakcie tego spotkania przedstawiono wstępną koncepcję zagospodarowania przestrzeni działki przy ul. Rycerskiej, gdzie przewidywana jest nowa inwestycja. Nad projektem debatowali architekci, historycy, archeolodzy, konserwatorzy, muzealnicy oraz zaproszeni na spotkanie gdańszczanie.

- We wrześniu odbył się **3. Gdański Tydzień Demokracji** współorganizowany przez ECS, Muzeum Gdańska, Klub ŻAK, Teatr Miniaturę i placówki oświatowe. W ramach wydarzenia w Muzeum Gdańska odbyła się międzynarodowa konferencja „II wojna światowa. Między doświadczeniem narodowym a globalnym” z udziałem m.in. Normana Davisa i Petera O. Loewa.
- CSW Łaźnia realizowała program **Sztuka w Przestrzeni Miejskiej** służący m.in. tworzeniu wysokiej jakości dzieł artystycznych w przestrzeni publicznej Gdańska. Pod kierownictwem prof. dr hab. inż. arch. Piotra Lorensa z Wydziału Architektury i Urbanistyki PG podjęto pilotażowy projekt inwentaryzacji obiektów w przestrzeni publicznej w wybranych obszarach Gdańska.
- Instytucje kultury podejmowały działania służące **znoszeniu barier architektonicznych oraz przeciwdziałające wykluczeniu**. CSW Łaźnia zorganizowało szkolenie „Audiodeskrypcja, czyli jak przybliżyć sztukę osobom niepełnosprawnym”, cykliczny program spotkań ze sztuką współczesną dla osób z niepełnosprawnością wzroku oraz słuchu „Usłyszeć obraz” w ramach programu „Łaźnia Dostępna”. W ECS odbyły się warsztaty i spotkania, projekcje filmowe i koncert „Gdańsk solidarnie dla autyzmu”. Zorganizowano XII Pomorski Dzień na Rzecz Godności Osób Niepełnosprawnych. Klub ŻAK prowadzi działalność programową pod hasłami „Żak bez barier” oraz „elitarny program/egalitarny dostęp”, których celem jest promowanie integracji społecznej.
- **Rady dzielnic** przy wsparciu Biura Prezydenta ds. Kultury oraz miejskich instytucji kultury zrealizowały **58 projektów** kulturalnych, takich jak koncerty, warsztaty, spotkania autorskie, skierowanych do lokalnych społeczności.
- Szczególnie istotne z punktu widzenia społeczno-przestrzennego rozwoju kultury były **działania w dzielnicach południowych Gdańska, nowo rozwijających się oraz tych, które wymagają rewitalizacji**. Do rewitalizacji z pewnością przyczyniały się plenerowe wydarzenia artystyczne odbywające się na terenie tych dzielnic i popularyzujące wiedzę na ich temat. Doskonałym przykładem były bezpłatne cykliczne festiwale na Dolnym Mieście, m.in. Międzynarodowy Festiwal Teatrów Plenerowych i Ulicznych FETA. Wiele działań w tej części miasta niezmiennie prowadziły Fundacja Artystów Kolonia Teraz, realizująca warsztaty artystyczne dla dzieci i młodzieży, oraz Stowarzyszenie Opowiadacze Historii Dolnego Miasta w Gdańsku. W Nowym Porcie, kolejnej dzielnicy objętej w latach 2017–2023 Gminnym Programem Rewitalizacji, odbywały się liczne wydarzenia kulturalne integrujące mieszkańców i mające na celu

Powiązanie
z Programem
Integracja
Społeczna
i Aktywność
Obywatelska

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Przestrzeń
Publiczna

poprawę atrakcyjności tej części miasta. Organizatorem tych wydarzeń, m.in. wydarzenia plenerowego „Cud nad Martwą Wisłą” czy „Zapiski z dzielnicy”, była CSW Łażnia II – Nowy Port. Dzięki artystycznym interwencjom i instalacjom 10. festiwalu Narracje na nowo odkryto kolejną dzielnicę Gdańska – Oliwę i przybliżono zwiedzającą jej historię. Kuratorem jubileuszowej edycji festiwalu był Piotr Stasiowski, dyrektor Gdańskiej Galerii Miejskiej. Instytut Kultury Miejskiej zorganizował 3. edycję projektu Miejsca, gdzie przestrzeń, z jej historią i dawnymi funkcjami, stanowi punkt wyjścia dla artystycznej ingerencji. Kolejna edycja Miejsca przybliżyła historię urnowego cmentarza krematoryjnego, działającego w latach 1914–1945 u podnóża Szubienicznej Góry.

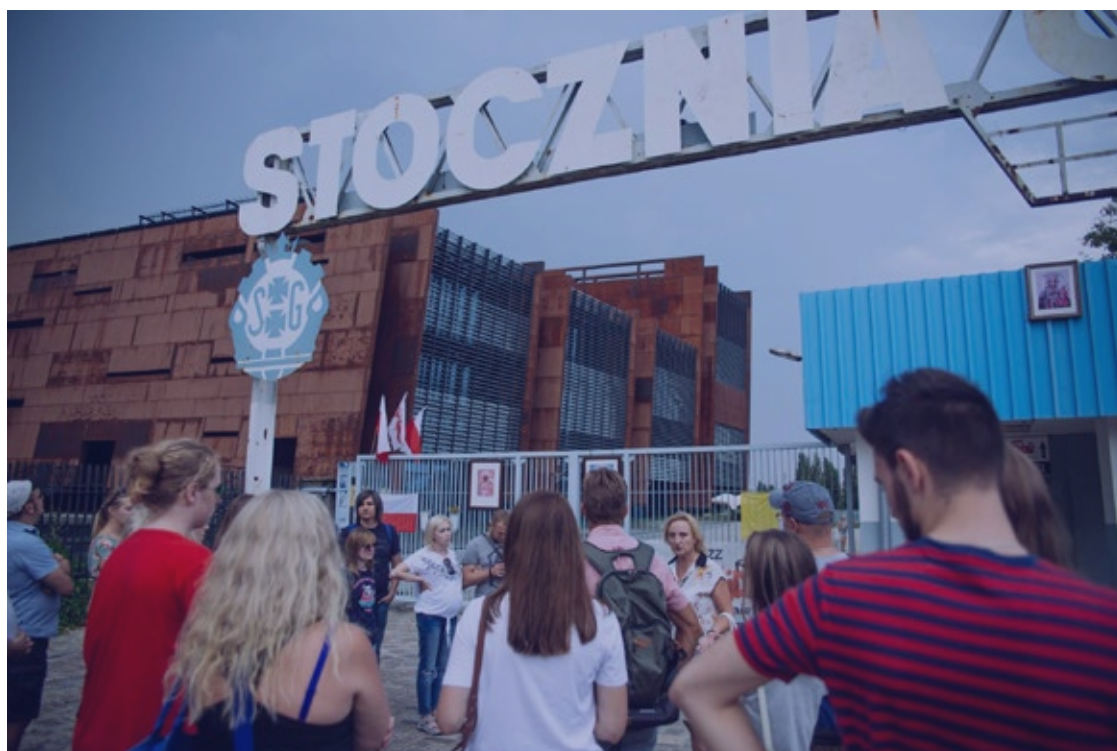
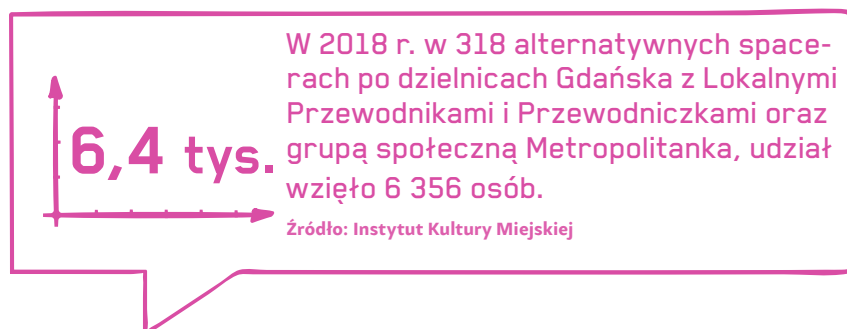
- ➔ Zorganizowano plenerowe koncerty z wykorzystaniem **mobilnego carillonu** należącego do Muzeum Gdańska, m.in. na Westerplatte, w Hevelianum, Nowym Porcie i przed Katedrą Oliwską. Podczas Gdańskiego Festiwalu Carillonowego można było usłyszeć wybitnych solistów, a koncerty carillonowe rozbrzmiewały z wież kościoła św. Katarzyny i Ratusza Głównego Miasta.
- ➔ Kontynuowano **Mobilny Dom Kultury**, projekt Gdańskiego Archipelagu Kultury, w ramach którego w wakacyjne weekendy na osiedlowych boiskach odbywają się spektakle, gry i zabawy, stanowiące doskonałą odpowiedź na potrzeby kulturalne najmłodszych mieszkańców. Mobilny Dom Kultury w 2018 roku integrował, bawił i uczył w pięciu gdańskich dzielnicach: w Nowym Porcie, na Przymorzu, Stogach, Chełmie i Łostowicach.

ryc. 5. Mobilny Dom Kultury to wakacyjny projekt Gdańskiego Archipelagu Kultury, polegający na stworzeniu podróżyującego po dzielnicach Gdańska, plenerowego domu kultury; fot. Dominik Paszliński/ www.gdansk.pl

- ➔ W 2018 roku odbyły się kolejne edycje **Biografii Gdańskich, Gdańskich Dni Sąsiadów, festiwalu Wilno w Gdańsku, projektu „Zrozumieć Sierpień”, Festiwalu Kultury Żydowskiej „Zbliżenia”, 42. Ukraińskiego Jarmarku Młodzieżowego**

oraz **Gdańskiego Tygodnia Demokracji**. Jak co roku dużą popularnością cieszyła się **Europejska Noc Muzeów**, podczas której gdańskie instytucje kultury odwiedziło 50 tys. osób. Nieprzerwanym zainteresowaniem cieszyły się **spacery tematyczne** „Metropolitanka”, „Spacery po Stoczni Gdańskiej”, „Stocznia Szlakami Kobiet”, spacery w ramach projektów „Lokalni Przewodnicy i Przewodniczki”, „Stocznia jest kobietą” czy też zabawy terenowe dla dzieci i młodzieży „Gdańskie Miniatury”. Kontynuowano projekt **Koncerty dla Gdańszczan**, cykl koncertów na rzecz odbudowy organów w kościele Św. Trójcy.

ryc. 6. Spacer Szlakami Kobiet. Stocznia Gdańska, historyczna brama nr 2; fot Renata Dąbrowska / IKM

- ➔ Odnotowano wzrost **wydarzeń związanych z filmem**: cykle filmowe IKM, projekcje w ramach festiwalu Solidarity of Arts, podejmujący temat godności człowieka Gdańsk DocFilm Festival, realizowany przez Stowarzyszenie na rzecz Edukacji Filmowej przy wsparciu ECS, czy letnie pokazy filmowe na dachu Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego pod hasłem „Kino na Szekspirowskim”. Ważnym wydarzeniem, dofinansowanym ramach konkursu grantowego, była pierwsza edycja Octopus Film Festival poświęco-

nego kinu gatunkowemu. W ramach własnej działalności kina studyjne organizowały również CSW Łaźnia oraz Klub Żak. W szczególności ta ostatnia instytucja kultury prowadzi całoroczne studyjne kino z interesującym repertuarem oraz gdańską odsłonę Nowych Horyzontów Edukacji Filmowej – programu o ponaddziesięcioletniej tradycji, który powstał z myślą o edukacji filmowej młodych widzów. Mieszkańcy i goście mogli również skorzystać z oferty filmowej podczas działań w przestrzeni miejskiej: Kino Podwórkowe, Kina w Blokowisku GAK i Kino letnie w Nowym Porcie.

- **Gdański Ogród Zoologiczny** cieszył się ogromnym zainteresowaniem odwiedzających, co przełożyło się na najwyższą od wielu lat frekwencję. W sierpniu wprowadzono ofertę „Pakiet Gdańskiego Lwa” jako dodatek do Gdańskiej Karty Mieszkańca. ZOO zrealizowało w minionym roku kampanię edukacyjną „Ocalmy Orangutany #olejolej”, która nakłania do rezygnacji z używania oleju palmowego, aby ratować lasy tropikalne i mieszkające w nich zwierzęta.

- Po raz czternasty celebrowano **Święto Miasta** z wielką historyczną paradą „Wiwat Gdańsk. Wiwat Rzeczpospolita” i XIII Rodzinnym Biegiem Gdańszczan. Świętowały ulice Mariacka, Północna oraz odbyła się siódma edycja święta dzielnicy „Viva Oliva!”.

ryc. 7. Plenerowe obchody Święta Miasta. Gdańsk obchodził w 2018 r. swoje święto już po raz 14.
fot. Dominik Paszliński/www.gdansk.pl

Cel operacyjny IV.2. Zwiększenie atrakcyjności Gdańska jako miasta sprzyjającego rozwojowi kultury.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Infrastruktura

→ We współpracy z Gdańskimi Nieruchomościami zrealizowano **kolejny etap programu Gdańskie Otwarte Pracownie**, który zakłada udostępnienie na preferencyjnych warunkach lokali, będących w zasobach miasta, artystom i twórcom kultury. W lutym i marcu przekazano najemcom wyłonionym w pierwszej edycji programu trzy lokale. W drugiej edycji programu wyłoniono najemców na dwa kolejne lokale, a w listopadzie rozpisano konkurs na trzy następne.

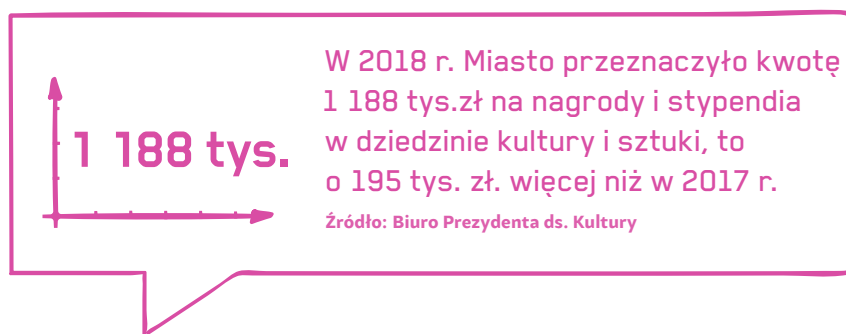
ryc. 8. W programie Gdańskie Otwarte Pracownie, najemcy mogą korzystać ze specjalnych stawek czynszu pod warunkiem czasowego udostępniania swoich pracowni mieszkańcom; fot. Michał Szymończyk

- Galeria „Pokój” | Michał Bernard, Dagna Krzystanek
- Wiktoria Krzystanek | al. Grunwaldzka 498/9
- Tajna Galeria | Marcin Zawicki | ul. Dekerta 3
- Galeria „Serce” | Anna Maria Sikorska | ul. Na Zaspę 34 D
- Pracownia Lysko | Wojciech Łyszkowski | ul. Na Zaspę 19
- Przemysław Trzeźniak | ul. Żuławska 101

Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury

- Przyznano stypendia kulturalne w trzech kategoriach. **Stypendium Kulturalne Miasta Gdańska dla osób fizycznych zajmujących się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem kultury na realizację przedsięwzięć artystycznych** przyznano 78 osobom na łączną kwotę 320 tys. zł. Wsparto m.in. wydanie Antologii Poetek Trójmiejskich po 1970 roku, nagranie płyty Containers trio Górczyński/Trzaska/Vandermark, stworzenie filmu O powstaniu zegara Mariackiego, opracowanie reporterskiej biografii Anny Walentynowicz, stworzenie zastawy stołowej inspirowanej historyczną ceramiką gdańską, przygotowanie spektaklu Małmazyje Gdańskie, cykl artykułów popularyzujący design w przestrzeni społecznej oraz wiele innych projektów literackich, muzycznych i artystycznych.

- **Stypendium Kulturalne Miasta Gdańska „Młody Gdańczyk”** przyznano 21 osobom w łącznej wysokości 75 tys. zł. Przyznane stypendia umożliwiły młodym gdańszczanom uczestnictwo w kursach mistrzowskich, warsztatach doskonalących twórcze umiejętności oraz podjęcie artystycznych studiów za granicą.
- Dzięki **Stypendium Kulturalnemu Miasta Gdańska „Fundusz Mobilności”** gdańscy artyści mogli prezentować swoją twórczość w wielu krajach Europy i świata, m.in. w Walii, Turcji, Japonii, Gruzji, Chile, USA, Finlandii, Szwecji, Holandii, Rosji, Niemczech, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Rumunii, Grecji, Tunezji, Francji, Włoszech, na Węgrzech, Ukrainie i Litwie. W ramach „Funduszu Mobilności” 105 artystów uzyskało wsparcie finansowe wyjazdów na międzynarodowe festiwale, konkursy i przeglądy muzyczne, filmowe i artystyczne w łącznej kwocie 120 tys. zł.
- Przyznano **nagrody w dziedzinie kultury** obejmujące szerokie spektrum działalności artystycznej, kulturowej i naukowej, współtworzenie i promowanie gdańskiej kultury. Całkowita kwota w dziedzinie kultury i nauki wyniosła w 2018 roku 673 tys. zł.
- **Nagrodę Miasta Gdańska „Splendor Gedanensis”** otrzymali: prof. Małgorzata Omilanowska za stworzenie studium pt. „Budowanie nad Bałtykiem. Studia architektury i sztuki Gdańska, Pomorza i Żmudzi”, Mariusz Waras za stworzenie cyklu malarskich komentarzy w przestrzeni miasta, Stefan Wesołowski za płytę „Rite Of The End”.

ryc. 9. Wręczenie Nagrody Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury Splendor Gedanensis i przyznanie tytułu Mecenasa Kultury Gdańska. Nz. (od prawej) Małgorzata Omilanowska, Stefan Wesołowski, Mariusz Waras, Zenon Ziaja i Paweł Adamowicz; fot. Grzegorz Mehring /gdansk.pl

- **Honorowy Tytuł Mecenasa Kultury Gdańska** otrzymała Ziaja Ltd. Zakład Produkcji Leków Sp. z o.o.
- **Nagrodę Prezydenta Miasta w Dziedzinie Kultury** otrzymało 49 osób, m.in. prof. Teresa Klaman, dr inż. Jerzy Litwin, Igor Michalski, prof. Kazimierz Nowosielski, Bożena Ptak, Robert Turło, Barbara Kanold.
- **Nagrodę Naukową Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza** otrzymali: prof. dr hab. Michał Woźniak za wybitne osiągnięcia naukowe dotyczące molekularnych mechanizmów sygnalizacyjnych stresu oksydacyjnego oraz prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński za wybitne osiągnięcia w badaniach kultury Kaszub i Pomorza.
- **Nagrodę Miasta Gdańska dla Młodych Naukowców im. Jana Uphagena** otrzymali: mgr inż. Mariusz Szkoda za wybitne osiągnięcia naukowe w dziedzinie nanotechnologii i odnawialnych źródeł energii oraz mgr Piotr Zieliński za wybitne osiągnięcia w zakresie badań nad prawem medycznym i bioprawem, a w szczególności nad aspektami dotyczącymi poszanowania praw pacjenta.
- **Nagrodę Teatralną Miasta Gdańska** przyznano Agnieszce Wielewskiej za scenografię do spektaklu Nie wierzę w śmierć w reżyserii Tomasza Kaczorowskiego na scenie Miejskiego Teatru Miniatura, Krzysztofowi Knittlowi za muzykę do dzieła Sąd Ostateczny powstałego w ramach cyklu Opera Gedanensis na scenie Opery Bałtyckiej w Gdańsku, Grzegorzowi Gzyłowi za rolę w spektaklu Do komina Murzyna! Murzyna! w reżyserii Zbigniewa Brzozy na scenie Teatru Wybrzeże oraz za rolę w spektaklu Zakochany Szekspir Lee Halla w reżyserii Pawła Aignera na scenie Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego.

- **Nagrodę Miasta Gdańska dla Młodych Twórców w Dziedzinie Kultury** przyznano Piotrowi Biedroniowi za rolę w spektaklu Urodziny, czyli ceremonie żałobne w czas radosnego święta oraz za kreację w spektaklu Zakochany Szekspir, Annie Wilczewskiej za osiągnięcia Chóru Kameralnego 441 Hz i płytę Song of the North (DUX, 2017) oraz Tomaszowi Chyle za znakomicie przyjętą debiutancką płytę Eternal Entropy Tomasz Chyła Quintet oraz zdobycie Grand Prix prestiżowego 40. Międzynarodowego Festiwalu „Jazz Juniors” w Krakowie. Tomasz Chyła został również laureatem Nagrody Publiczności.
 - **Nagrodę Miasta Gdańska za Promocję Kultury Miasta Gdańska im. Marcina Opitza** otrzymało Tofu Studio w składzie Zuzanna Zamorska, Adam Chyliński i Daniel Naborowski za złotą kampanię promującą tryptyk Sąd Ostateczny Hansa Memlinga.
 - **Nagrodę im. Macieja Płażyńskiego dla dziennikarzy i mediów służących Polonii** otrzymała redakcja „Głosu – Gazety Polaków w Republice Czeskiej”.
 - **Nagrodę Literacką Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności** zdobyła poetka z Islandii Linda Vilhjálmssdóttir za tom poezji pt. Wolność w tłumaczeniu Jacka Godka.
 - **Nagrodę Prezydenta Miasta Gdańska i Gdańskiego Towarzystwa Naukowego dla Młodych Pracowników Nauki** przyznano Tomaszowi Snarskiemu, Ewelinie Barcińskiej, Aleksandrze Tesmar, Katarzynie Szepietowskiej i Damianowi Moskalewiczowi.
 - **Nagrodę w Konkursie Literackim Miasta Gdańska im. Bolesława Faca** przyznano Marcinowi Królikowskiemu za zbiór tekstów pt. Nieludzka ręka.
 - **Nagrodę Prezydenta Miasta Gdańska „Neptuny”** otrzymali Maja Ostaszewska, Jan Klata i prof. Krzysztof Pomian.
- Kontynuowano **program zakupu wydawnictw książkowych i płytowych**. Zakupione wydawnictwa Miasto Gdańsk przeznaczyło m.in. na nagrody w konkursach organizowanych lub współorganizowanych przez Miasto oraz rzeczowe wsparcie tzw. Wielkiego Maratonu Czytelniczego – ogólnopolskiego konkursu dla dzieci i młodzieży. Całkowita kwota wydatkowana w 2018 roku wyniosła 431 374 zł.
- Miasto Gdańsk dofinansowuje projekty kulturalne i artystyczne poprzez **konkursy ofert**, realizując tym samym samorządowy obowiązek przypisany gminom, który polega na wspieraniu działalności podmiotów i osób prawnych realizujących zadania z zakresu kultury, sztuki i ochrony dziedzictwa narodowego. W 2018 roku w **konkursach grantowych organizowanych przez Biuro Prezydenta ds. Kultury** oraz w trybie pozakonkursowym dofinansowano łącznie 161 projektów na kwotę 4 198 993 zł. Wśród nich znalazły się duże wydarzenia kulturalne, takie jak ósma edycja Festiwalu i Warsztatów Muzycznych SpaceFest!, 7. Euro Chamber Music Festiwal Gdańsk 2018, Octopus Film Festival czy Festiwal Open House Gdańsk czy projekty skierowane do mniejszych i bardziej sprofilowanych grup odbiorców, np. Oliwska Akademia Sztuki, działalność kulturalno-wystawiennicza Galerii Stowarzyszenia Nowy Port Sztuki, Kinematograf – seanse z dyskusjami dla osób w wieku senioralnym, sympozjum o niezależnych wydawnictwach artystycznych „Nakład własny”. Dofinansowanie na wydarzenia kulturalne odbywające się w Gdańsku można było uzyskać także w trybie pozakonkursowym, czyli w ramach tzw. małych grantów, i pozyskać kwotę dotacji do

10 tys. zł dla realizowanego projektu trwającego maksymalnie do 90 dni. W 2018 roku zawarto w takim trybie 26 umów z organizacjami pozarządowymi na łączną kwotę 207,5 tys. zł.

- W ramach kontynuacji programu **Gdańska Kolekcja Sztuki Współczesnej** Komisja ds. zakupu dzieł sztuki, w której skład weszli eksperci i autorytety świata sztuki, wybrała dzieła sztuki w celu włączenia ich w zbiory Muzeum Narodowego w Gdańsku. Do Muzeum umową depozytu przekazano 14 obiektów bądź zestawów dzieł zakupionych w 2017 roku oraz zakupiono 16 zestawów dzieł. Kolekcja została wzbogacona m.in. o tryptyk wideo Anny Witkowskiej i Adama Witkowskiego pt. Przyszłość/The Past, Pierwszy, Jedyny, Najlepszy/The First, The Best, The Only One, Remote Viewer; wideo Młyniska oraz serię zdjęć Miastoprojekt Alicji Karskiej i Aleksandry Went; serię zdjęć Jerzego Wierzbickiego pt. Gdańsk Suburbia; instalację Jerzego Bohdana Szumczyka pt. SOS; cykl zdjęć oraz rysunków Elvina Flamingo; cykl rysunków Anny Orbaczewskiej-Niedzielskiej; obiekt Agnieszki Kalinowskiej pt. Welcome; obraz Beaty Ewy Białeckiej pt. Beauty & Hope; obraz Autoportret i obiekt Poduszka do pływania we śnie Magdy Bieleś; grafiki Sławomira Witkowskiego pt. Liberators i Przesłuchanie; obiekt Joanny Rajkowskiej pt. Rydwan; film Anny Baumgart pt. Świeże wiśnie.

ryc. 10. Elżbieta Jabłońska, instalacja Nowe Życie; fot. Mateusz Macur /www.purohotel.pl

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Przestrzeń
Publiczna

- W ramach prac związanych z **estetyzacją przestrzeni publicznej Gdańska** studenci z Pracowni Projektowania dla Kultury Wydziału Grafiki ASP opracowali systemem sztyldowy dla wybranych lokalizacji Gdańska. Gdańska Szkoła Muralu zrealizowała w ramach projektu „Port Wrzeszcz” cztery murale na ścianach wrzeszczańskich bloków. Z kolei na słupach wiaduktu na terenie Młodego Miasta powstały nowe graffiti z motywami stoczniowców, lasu czy figur geometrycznych. Julita Wójcik, autorka m.in. słynnej Tęczy wykonała w Gdańsku pierwszą stałą pracę w przestrzeni miasta. Jej Ekonomiczne epitafia powstały w ramach projektu „Miejsca”. Instalacja znajduje

się na terenie dawnego urnowego cmentarza krematoryjnego na Szubienicznej Górze we Wrzeszczu.

ryc. 11. Praca Masaki Fujihata, Augmenting the World w ramach projektu "Art&Science"; fot. CSW ŁAŻNIA

- ➔ W ramach **Programu Rezydencyjnego CSW Łaźnia** mającego na celu inicjowanie międzynarodowej wymiany kontaktów, skierowanego do artystów, których twórczość wpisuje się w główne nurty programu instytucji, tj. sztukę w przestrzeni publicznej, gościł w Gdańsku Joshua Schwebel z projektem Eksmisje oraz Julita Wójcik i Hélène Thiennot z tematem przewodnim rezydencji Analiza miasta oraz różne oblicza jego transformacji. Z kolei od maja 2018 roku rezydentem programu ICORN realizowanego przez Gdańską Galerię Miejską był poeta pochodzący z Palestyny Sari Alhassanat.
- ➔ Ofertę kulturalną i rozrywkową w Gdańsku wzbogacały wydarzenia organizowane przez prywatne podmioty lub NGO, tj. inicjatywa pod nazwą **100cznia, Ulica Elektryków, Sztuka Wyboru, Stary Maneż czy Kolonia Artystów**. We wrześniu rozpoczęła działalność **Cafe Oficyna** – kawiarnia społecznie odpowiedzialna, która utworzyła fundusz wydawniczy dla młodych twórców. Każdy może w tym miejscu bezpłatnie zorganizować swój wieczór autorski lub inne wydarzenie kulturalne, społeczne, edukacyjne czy artystyczne.
- ➔ Na listę **Pomników Historii RP** wpisano dwa kolejne unikatowe gdańskie obiekty – **Twierdzę Wisłoujście** (kwiecień 2018), która jest perłą architektury militarnej, oraz **Stocznnię Gdańską** jako miejsce narodzin Solidarności (grudzień 2018). Wcześniej taki status w obrębie gdańskich granic administracyjnych uzyskały: obszar w zasięgu obwarowań z XVII wieku (1994), Pole Bitwy na Westerplatte (2003) oraz zespół pocystersko-katedralny w Oliwie (2017).

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Infrastruktura

→ W zakresie **modernizacji istniejących miejsc kultury, rozrywki i spędzania czasu wolnego** oraz poprawie możliwości ekspozycji i walorów historycznych budynków w 2018 roku podjęto następujące działania:

- W ramach projektu „**Przywracamy blask Drodze Królewskiej w Gdańsku**”, wykonano zadania obejmujące wykonanie niezbędnych prac przy przedprożach Ratusza Głównego Miasta oraz Dworu Artusa, robót budowlano-konserwatorskich Sieni Ekonomistów Dworu Artusa, zakup i montaż wyposażenia: gablot muzealnych i mebli do Galerii Palowej Ratusza Głównego Miasta. W 2018 r. na powyższe zadania przeznaczono nieco ponad 1 mln zł. Realizacja wartego 6,5 mln zł projektu trwa od lutego 2017 r.; niemal 60% tej kwoty stanowi dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 (3,1 mln zł). Realizatorem projektu z ramienia Miasta Gdańska jest Muzeum Gdańska.
- Rok 2018 przyniósł początek prac w **Wielkim Młynie**. Rozpoczęto zakrojone na szeroką skalę działania, których celem jest utworzenie w tym XIV-wiecznym obiekcie nowoczesnego Muzeum Bursztynu. W 2018 r. Gmina Miasta Gdańska udzieliła Muzeum Gdańska 620 tys. zł dotacji na cele inwestycyjne, tj. na wykonanie projektu wykonawczego prac termomodernizacyjnych zabytku.
- **Twierdza Wisłoujście**. Muzeum Gdańska wykonało remont jednego z czterech bastionów Fortu Carré Twierdzy Wisłoujście. Prace miały na celu zabezpieczenie ceglanych konstrukcji przed dalszymi uszkodzeniami i zawilgoceniem. Wartość projektu to 1,4 mln zł. Zabytek wymagał gruntownych prac konserwacyjnych i modernizacyjnych, dlatego Miasto Gdańsk przeznaczyło na ten cel blisko 1 mln zł. Prace konserwatorskie polegały również na ratunkowym remoncie Bastionu Artyleryjskiego Twierdzy Wisłoujście, w którym kryją się potężne, ceglane kazamaty. Na ten cel Gmina Miasta Gdańska przekazała Muzeum Gdańska dotację wysokości 9,9 tys. zł. Ponadto w Twierdzy Wisłoujście specjaliści z Politechniki Gdańskiej wykonali na zlecenie Muzeum Gdańska badania architektoniczne. Obiektem prac była średniowieczna wieża Fortu Carre. Dokumentacja, która powstanie po badaniach potrzebna będzie do prowadzenia dalszej renowacji Twierdzy.
- **Kuźnia wodna w Oliwie** doczekała się rozpoczęcia remontu i gruntownej modernizacji, prace będą trwały co najmniej do roku 2019. Planowane jest niemalże całkowite zabezpieczenie budynku i jego bezpośredniego otoczenia. Najważniejszym elementem jest wymiana dachu i zabezpieczenie ścian szczytowych, przeprowadzenie robót rozbiórkowych, utwardzenie podłoża kostką brukową oraz prace odwadniające. W dalszej perspektywie zostanie uregulowana sieć hydrotechniczna. Wartość prac to ok. 245 tys. zł netto, środki finansowe pochodzą z dotacji celowej Miasta Gdańska.
- **Budowa Planetarium w Hevelianum**. W 2018 r. wykonano aktualizację dokumentacji kosztorysowej dla inwestycji „Budowa planetarium wraz z przebudową współczesnej przybudówki do Kaponiery Południowej i rekonstrukcją odcinka muru Carnot”. Budowa nowoczesnego, podziemnego planetarium wraz z salami wystawienniczymi, powstanie w wyniku rozbudowy Kaponiery Południowej. Inwestycja pozwoli Centrum Hevelianum na poszerzenie oferty edukacyjnej. Dofinansowanie inwestycji w wysokości 15 mln zł pochodzi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

- **Wozownia Artyleryjska w Hevelianum.** W maju 2018 r. zakończył się remont kapitalny zabytkowego budynku, który niegdyś pełnił funkcję magazynu wojskowego, dziś, po przebudowie wnętrza i odnowieniu elewacji, zaadaptowano budynek do nowych funkcji kulturalnych i edukacyjnych. Koszt całkowity prac realizowanych w latach 2016-2018 wyniósł niemal 9,3 mln zł (w 2018 r.: 4,2 mln zł).

ryc. 12. Uroczyste otwarcie odnowionej Wozowni Artyleryjskiej w Hevelianum; fot. Dominik Paszliński/
gdansk.pl

- W ramach zadania zagospodarowania **Domu Zdrojowego** w dzielnicy Gdańsk-Brzeźno w 2018 r. zakończono prace pozwalające na ogłoszenie przetargu na roboty budowlane, w tym w szczególności wykonano projekt budowlany wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę, projekt wykonawczy, specyfikację techniczną wykonania i odbioru robót oraz kosztorys inwestorski wraz z przedmiarami. Koszt w 2018 r.: 518 921 zł.
- Adaptacja budynku zlokalizowanego w Gdańsku przy ul. Jaracza dla potrzeb **nowego Oddziału Sztuki Współczesnej Muzeum Narodowego NOMUS**. W 2018 roku Gmina Miasta Gdańska przekazała dotację wysokości 837,5 tys. zł dla Województwa Pomorskiego z przeznaczeniem na dostawę i wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej w budynku użyczonym Muzeum Narodowemu w Gdańsku.
- W ramach prac nad stworzeniem **Domu Daniela Chodowieckiego i Günтера Grassa** w dawnym Domu Dobroczynności przy ul. Sieroczej 6 i 8 kontynuowano zadania związane z realizacją inwestycji, prowadzono badania konserwatorskie, architektoniczne, archeologiczne oraz prace projektowe.
- **Zbiorniki Wody Stary Sobieski oraz Stara Orunia.** W 2018 roku odwiedzającym udostępniono dwa zabytkowe zbiorniki wodne, który są elementem trasy Gdańskiego Szlaku Wodociągowego (obok Zbiornika Wody Kazimierz zlokalizowanego

na Wyspie Sobieszewskiej). Gdański Szlak Wodociągowy jest dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2014–2020. Całkowity koszt projektu to 8,7 mln zł.

- **Kamienice na Głównym Mieście.** Dzięki współpracy miasta, wspólnot i artystów zrealizowano siódmą edycję projektu „Gdańskie Fasady OdNowa”, w ramach którego odnowiono i wzbogacono o dekoracje i mozaiki elewacje kamienic przy ul. Szerokiej, Świętojańskiej i Ogarnej. Wkład finansowy Miasta Gdańska w projekt wyniósł 390 tys. zł.
- **Szaniec Jezuicki.** W ramach zabezpieczenia obiektu i jego adaptacji do nowych funkcji turystycznych i edukacyjnych wykonano badania architektoniczne i konserwatorskie. Koszt inwestycji to 472,1 tys. zł.
- **Stara Apteka.** Inauguracja nowoczesnej sceny Teatru Wybrzeże w zabytkowym budynku Starej Apteki na terenie średniowiecznych fortyfikacji miejskich została uzupełniona przebudową ul. Teatralnej łączącej Targ Węglowy z ul. Św. Ducha. Inwestycję zrealizowały wspólnie Teatr Wybrzeże i Gmina Miasta Gdańska. Łącznie Miasto przekazało w latach 2015–2016 dotację celową w wysokości 3 mln. W 2018 roku Gmina Miasta Gdańska zawarła bezpośrednio z Teatrem Wybrzeże porozumienie dotyczące wspólnego udzielenia zamówienia publicznego, realizacji i finansowania robót budowlanych. Udział Gminy wyniósł 781 tys. zł.
- **Spichlerz „Błękitny Baranek”.** W ramach realizacji zadania Gmina Miasta Gdańska przekazała kolejną dotację celową w wysokości 300 tys. zł Samorządowi Województwa Pomorskiego na powstrzymanie procesu degradacji szesnastowiecznego zabytku ulokowanego na gdańskiej Wyspie Spichrzów.
- **Kościół św. Mikołaja.** Z uwagi na pękające ściany, sklepienia i podłogę kościoła, aby ratować jedną z najstarszych gdańskich świątyń, Gmina przeznaczyła ponad 142 tys. zł dotacji ze swojego budżetu na poczet pierwszego etapu prac.
- **Kościół św. Jana.** Gmina Miasta Gdańska przekazała Samorządowi Województwa Pomorskiego dotację z przeznaczeniem na wsparcie realizacji II etapu prac konserwatorskich kościoła św. Jana w Gdańsku w wysokości 300 tys. zł.
- **Bazylika Mariacka.** Wewnątrz świątyni odbywały się zakrojone na szeroką skalę prace remontowo-budowlane i konserwatorskie, odnowiono również dach i elewację. Prace realizowano przy wsparciu unijnym oraz Miasta Gdańska. Łączny koszt wyniósł ponad 21 mln zł, dotacja ze strony Miasta w roku 2018 wyniosła 2,5 mln zł.
- **Organy w kościele św. Trójcy.** W czerwcu 2018 roku, po 10 latach prac polegających na odbudowie, renowacji i rekonstrukcji, odbyła się inauguracja siedemnastowiecznego instrumentu. Miasto Gdańsk wsparło ten projekt kwotą 600 tys. zł.

Cel operacyjny IV.3. Wzmocnienie ponadlokalnego i międzynarodowego znaczenia Gdańska poprzez kulturę.

- W 2018 roku zrealizowano **kolejne edycje festiwali**: Solidarity of Arts, All About Freedom, Gdański Festiwal Carillonowy, Gdański Festiwal Szekspirowski, Actus Humanus, Festiwal Jazz Jantar, Gdańskie Noce Jazsowe, Siesta Festival, Festiwal Soundrive Fest, Interference Festival, Festiwal Muzyki Mozartowskiej Mozartiana, Festiwal Goldber-

gowski, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej w Katedrze Oliwskiej, Festiwal Teatrów Ulicznych Feta.

- Kontynuując projekt „**Gdańsk – Światową Stolicą Bursztynu**” w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym AmberExpo zorganizowano jubileuszowe 25. Międzynarodowe Targi Bursztynu, Bizuterii i Kamieni Jubilerskich „Amberif”. Tę najważniejszą na świecie wystawę bursztynu i największą imprezę jubilerską w Europie Środkowo-Wschodniej odwiedziło ponad 6 tysięcy kupców z 54 krajów, najliczniej z Rosji, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Danii i Estonii. Jesienny sezon wystawienniczy otworzyły 19. Międzynarodowe Targi Bursztynu „Ambermart”, w których udział wzięło 200 wystawców z Polski i zagranicy. Wśród ważnych wydarzeń związanych z promocją bursztynu należy wyróżnić: „Trend Book 2018”, II Forum Wzornictwa Gdańsk w ASP w Gdańsku oraz ekspozycję „Bursztyn bałtycki. Tradycja i innowacja 2.0” prezentowaną w Parlamencie Europejskim w Brukseli.
- Wśród najistotniejszych działań z zakresu **komunikacji i promocji strategicznych obszarów produktów kultury** w 2018 roku znalazły się: kampania „Gdańsk #wolność kultury”, ogólnopolskie i międzynarodowe kampanie wizerunkowe, akcja „Gdańsk. Tu się żyje!”, wizyty studyjne dla dziennikarzy, akcja „WeekEnds in Gdańsk”, lokowanie Gdańska i jego flagowych produktów w produkcjach filmowych, wideoklipach, grach, komunikacja atrakcyjnych wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych i sportowych oraz atrakcji turystycznych.
- Spośród **kampanii promocyjnych** najbardziej widoczne były działania wokół wydarzeń w Europejskim Centrum Solidarności, promocji poezji w ramach festiwalu Europejski Poeta Wolności, Sądu Ostatecznego Hansa Memlinga i gdańskich carillonów. Studio graficzne Tofu na zlecenie Muzeum Narodowego w Gdańsku i we współpracy z Miastem Gdańsk kontynuowało „złotą kampanię” promującą jeden z najważniejszych obiektów sztuki w zbiorach Muzeum – tryptyk Memlinga.
- Miejskie instytucje kultury promują miasto, przypominając o **wielkich postaciach z dawnej i najnowszej historii Gdańska**, takich jak Jan Heweliusz, Daniel Gabriel Fahrenheit, Daniel Chodowiecki oraz nobliści Günter Grass i Lech Wałęsa.
- W 2018 roku odbył się **Międzynarodowy Kongres Kuratorów Sztuki Współczesnej IKT** – prestiżowe wydarzenie w zakresie sztuk wizualnych, przygotowane przez CSW Łaźnia w porozumieniu z wieloma instytucjami sztuki na świecie i w Polsce. CSW Łaźnia zorganizowała także w Europejskim Centrum Solidarności symposium „Płaszczyzny porozumienia. O uczeniu się od społeczności i z kontekstów”. Symposium było dedykowane Leonardo/ISAST, które w 2018 roku obchodziło 50-lecie działalności. Leonardo/ISAST jest międzynarodowym stowarzyszeniem zajmującym się sztuką, nauką oraz technologią i nowymi mediami.
- Kontynuowano prace nad **rozwojem oferty unikatowych produktów turystyki kulturowej Gdańska**. Gdańska Organizacja Turystyczna koncentrowała się nad rozwojem i utrzymaniem szlaków turystycznych, projektu „Gdańskie Questy” oraz uczestnictwem w międzynarodowych targach, mając za zadanie umacnianie i promowanie Gdańska jako atrakcyjnego turystycznie miasta. Wśród szlaków warto wyróżnić: szlak Gdańskich Lwów, Piwny – Gdańsk jako browarnicza stolica środkowo-wschodniej Europy, II Wojny Światowej, Punktów Widokowych, Filmowy, Kaszubski, Lwa Heweliona, Gotyku, Śladami Güntera Grassa. Nową formą poznawania walorów kulturowych Gdańska są „Gdańskie Questy”. Uczestnicy podążają nieoznakowanym szlakiem, kierując się informacjami zawartymi w aplikacji, które odkrywają dzięki rozwiązywaniu zadań. W ten sposób została

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Przestrzeń
Publiczna

przygotowana gra plenerowa na Wyspie Sobieszewskiej. Z aplikacją Questy VisitGdansk można również interaktywnie zwiedzić Ratusz Głównego Miasta dzięki grze „Śladami Plentego. Gmerk ukryty w Ratuszu”.

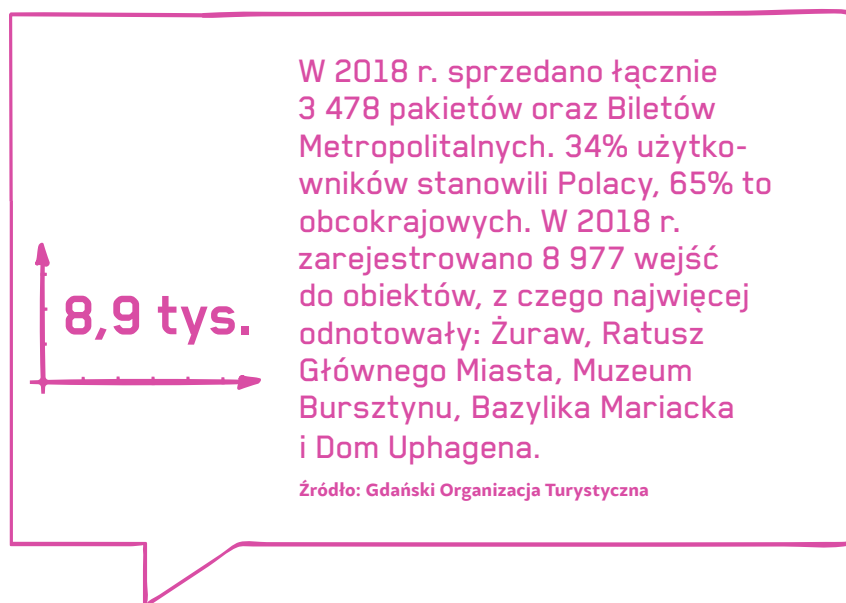
- W przestrzeni miasta zaistniały **nowe obiekty pomnikowe**: ławeczka Mariana Pelczara przy gmachu PAN Biblioteki Gdańskiej, pomnik Żołnierzy Wyklętych przy ul. 3 Maja oraz makieta upamiętniająca Wielką Synagogę rozebraną przez nazistów w 1939 roku. Powstały nowe formy pomnikowe na cmentarzach – na Cmentarzu Srebrzysko symboliczny grób alpinistów, którzy nie powrócili z gór, a na Cmentarzu Łostowickim obeliski upamiętniające ofiary zbrodni w Ponarach oraz ofiary Operacji Polskiej NKWD w latach 1938–1939. Przygotowano i wprowadzono nowy, jednolity system tablic upamiętniających ważne dla historii Gdańska miejsca i osoby. Pierwsze tablice poświęcono nadburmistrzowi Leopoldowi von Winterowi, Frankowi Meislerowi oraz czterem miejscom związanym z działalnością Lecha Wałęsy i dziedzictwem Solidarności.
- Gdańsk oraz gdańskie instytucje należą do **międzynarodowych organizacji kulturalnych i turystycznych** oraz biorą udział w projektach międzynarodowych, takich jak Baltic Sail, Europejska Sieć Festiwali Szekspirowskich (ESFN), Versopolis, ArtLine (An International Art Project in Real and Digital Space), TENSO – Europejskie Stowarzyszenie Profesjonalnych Chórów Kameralnych, Corners of Europe, Window of Shanghai, sieć ICORN, ICCA, Cruise Baltic, EAZA.
- W 2018 roku obchodzono jubileusz 20-lecia pierwszego powojennego **koncertu gdańskich carillonów**. Z tej okazji zorganizowano cykl koncertów plenerowych na carillonie mobilnym „Gdańsk” w różnych punktach miasta. Plenerowym wydarzeniem muzycznym towarzyszyła wystawa opowiadająca o historii instrumentów.
- W lipcu odbył się **V Światowy Zjazd Gdańszczan**. W programie obchodów zorganizowanych pod hasłem „tożsamość i kultura marynistyczna” znalazło się ok. 180 wydarzeń i spotkań, działało siedem centrów z programem kulturalnym i sportowym, zorganizowano 25 spotkań z gdańskimi twórcami oraz promotorami kultury i sztuki inspirowanej Gdańskiem, 15 wystaw w instytucjach kultury i plenerze, 12 warsztatów kreatywnych, 11 koncertów (w tym koncert Nigela Kennedy’ego w Centrum Św. Jana przy akompaniamentie Cappelli Gedanensis), dziewięć spacerów tematycznych i sześć akcji artystycznych.
- W ramach prezentacji oferty atrakcji turystycznych, kulturalnych, rozrywkowych, kulinarnych, rekreacyjnych Trójmiasta i Pomorza w kwietniu odbył się **Gdańsk Free Time Festiwal 2018**. Wystawcy prezentowali pomysły na spędzenie czasu wolnego. Imprezę odwiedziło 20 tys. gości.
- W celu zwiększenia dostępu do informacji o ofercie kulturalnej i dotyczącej spędzania czasu wolnego stale rozbudowywana jest internetowa **metropolitalna baza wydarzeń kulturalnych www.planer.info.pl**. W 2018 r. działania związane z obsługą planera obejmowały prowadzenie tzw. helpdesku oraz wprowadzanie nowych wydarzeń i organizatorów.
- Gdańska Organizacja Turystyczna rozwijała ofertę **Karty Turysty**, a w szczególności kwestię dostosowywania potrzeb do grup odbiorców. Z początkiem 2018 roku w ofercie Karty Turysty funkcjonowały trzy pakiety: Zwiedzanie, Rodzina & Zabawa oraz Komunikacja. Nowością wprowadzoną w lipcu był Pakiet Spa & Wellness (usługi relaksacyjne dla ducha i ciała). Pierwszy z nich ma charakter uniwersalny i pozwala na bezpłatny wstęp do blisko 20 atrakcji turystycznych. Nowością był wstęp do Bazyliki Mariackiej. Drugi stanowi propozycję odpowiadającą potrzebom rodzin z dziećmi

ryc. 13. str. 30
Bach meets
Kennedy meets
Gershwin
with Cappella
Gedanensis
- koncert
w Centrum
św. Jana w
Gdańsku; fot.
Jerzy Pinkas/
gdansk.pl

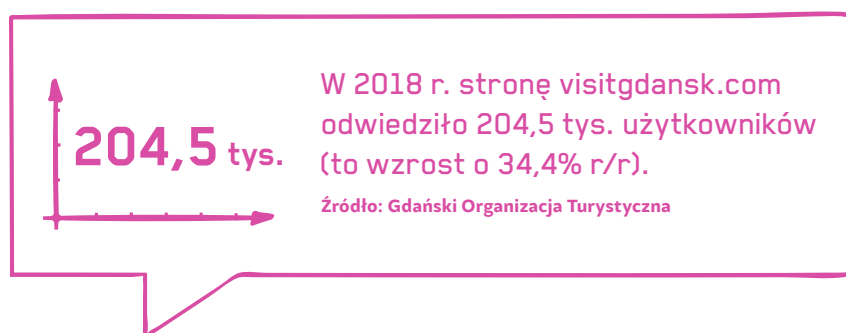

Koncert Nigela Kennedy - brytyjskiego wirtuoza skrzypiec - z zespołem oraz Cappella Gedanensis z okazji V Światowego Zjazdu Gdańszczan.

i zawiera ofertę skonstruowaną z myślą o najmłodszych turystach i ich opiekunach. Ostatni, trzeci pakiet, ułatwia przemieszczanie się po aglomeracji trójmiejskiej transportem publicznym. Tę funkcjonalność wspiera subpakiet **Bilet Metropolitalny**, który może uzupełniać pakiety podstawowe.

- W ofertach gdańskich instytucji kultury, przeznaczonych także dla odbiorców zagranicznych, utrzymywano standardy komunikacji – przez wielojęzyczne opisy prac, katalogów, strony internetowe czy obsługę w języku obcym. Część instytucji wprowadziła audiodeskrypcję dla osób niedowidzących. Użytecznym narzędziem do pozyskiwania informacji o ofercie dostępnej w Gdańsku był portal turystyczny **www.visitgdansk.com**. Witryna działa od 2016 roku, a od roku 2018 jest dostępna w języku polskim, angielskim, niemieckim, szwedzkim i rosyjskim. Jednym z przełomowych momentów rozwoju portalu było nawiązanie w 2018 roku współpracy z międzynarodowym systemem rezerwacyjnym booking.com.

- Gdańska Organizacja Turystyczna była także odpowiedzialna za całoroczne funkcjonowanie **punktów Informacji Turystycznej** w Porcie Lotniczym, Galerii Handlowej Madison i przy Długim Targu 28/29 oraz letnich punktów Informacji Turystycznej w gdańskim ZOO, na Wyspie Sobieszewskiej i w Porcie Gdańsk (podczas zawinięć statków wycieczkowych). Działania informacyjne były efektem współpracy GOT PTTK

oddział Gdańsk oraz Pomorskiego Centrum Informacji Turystycznej w Bramie Wyżynnej. Łącznie z usług wszystkich punktów Informacji Turystycznej skorzystało ok. 428 500 turystów polskich i zagranicznych.

- W 2018 roku na obszarze Gdańska znajdowało się pod opieką GOT **10 infomatów**. Są one kluczowym elementem programu Zintegrowanego Systemu Informacji Turystycznej. W całym województwie pomorskim funkcjonuje ich 245, a na terenie aglomeracji Trójmiasta – ok. 50. GOT zajmuje się m.in. zamieszczaniem treści o charakterze turystycznym, informacyjnym i o organizowanych wydarzeniach.
- W 16. edycji konkursu organizowanego przez Polską Organizację Turystyczną wyróżniono **Hevelianum jako Najlepszy Produkt Turystyczny 2018 roku**. Jurorzy uznali, że Hevelianum spełnia funkcje zarówno interaktywnego centrum nauki, nawiązującego do dorobku gdańskiego astronoma Jana Heweliusza, jak i centrum kulturalnego, rekreacyjnego i konferencyjnego.
- Tradycją gdańską jest jedna z największych atrakcji turystycznych sezonu letniego – **Jarmark św. Dominika**. W 2018 roku odbyła się jego 758. edycja, podczas której zrealizowano bogaty i jakościowy program kulturalny, w tym liczne koncerty plenerowe.
- Mieszkańcy i goście odwiedzający Gdańsk zimową porą mogli skorzystać z licznych atrakcji podczas **Jarmarku Bożonarodzeniowego** zlokalizowanego na Targu Węglowym oraz na dziedzińcu nowej przestrzeni miejskiej Forum Gdańsk. W programie jarmarku znalazły się oferta handlowa i gastronomiczna, świąteczne parady i orszaki oraz atrakcje dla dzieci.
- Kontynuowano **projekt „Smaki Gdańska”**, który promuje kulinarne tradycje i autorską kuchnię wysokiej jakości. W edycji przewodnika 2018 znalazły się trzy nowe gdańskie lokale. Do innych promocyjno-gastronomicznych projektów należały: IX. edycja „Rozsmakuj się w Metropolii”, „Noc Restauracji 2018”, „Weekend za pół ceny”.
- W dniach 6–16 sierpnia na Wyspie Sobieszewskiej odbył się **Złot ZHP „Gdańsk 2018”**. W obchodach 100-lecia ZHP wzięło udział 12,5 tys. harcerzy i harcerek oraz 1,4 tys. wolontariuszy i instruktorów ZHP. Imprezę odwiedziło 5,5 tys. gości z całej Polski. W celu organizacji zlotu na wyspie powstało miasteczko na obszarze 100 ha.

Cel operacyjny IV.4. Podnoszenie jakości zarządzania w kulturze i turystyce.

- W ramach **programu mentoringowego „Sieci Kultury” (IKM)**, w 2018 r. odbył się cykl dwudniowych szkoleń z projektowania działań w obszarze edukacji kulturowej oraz budowy i wzmacniania partnerstw międzysektorowych (wzięło w nim udział 68 liderów edukacji kulturowej z 29 pomorskich miejscowości); zorganizowano też III Pomorską Giełdę Inspiracji skierowaną do osób, które zajmują się edukacją kulturową, chcących przystąpić do konkursu „Sieć Kultury 2018”.
- Wsparciem prawnym i merytorycznym dla społeczników, aktywistów i organizacji pozarządowych, w tym tych zajmujących się kulturą, służyły **programy konsultacyjne w ramach Gdańskiej Szkoły Solidarności Codziennie** (ECS).
- Biuro Prezydenta ds. Kultury prowadziło działania **szkoleniowe kierowane do kadry zarządzającej miejskimi instytucjami kultury**. W 2018 r. odbyły się trzy szkolenia: „Prawo zamówień publicznych w instytucjach kultury”, „Kontrola zarządcza w praktyce. Warsztaty” oraz „Czas pracy w instytucjach kultury”.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Edukacja

- W 2018 r. zaczęto również wdrażanie **programu szkoleń dla edukatorów i animatorów** w ramach Gdańskiego Programu Edukacji Kulturowej.
- Działania w zakresie **monitoringu kultury** prowadzone były przez Urząd Miejski w Gdańsku poprzez cykliczne badania Jakości życia w Gdańsku oraz systematycznie zbierane dane z miejskich instytucji kultury.
- Instytut Kultury Miejskiej oferował w 2018 r. szkolenia w ramach **Medialab Gdańsk**. Głównym celem działania jest stworzenie platformy współpracy na rzecz odpowiedzialnego wykorzystania nowych mediów i technologii dla rozwoju kultury i rozwoju społecznego. W ramach Medialab Gdańsk realizowane są następujące projekty: Akademia Nowych Mediów, KaWa – Kulturalna Wymiana, Pracownia Nowych Mediów.
- IKM po raz trzeci już zorganizował ogólnopolską konferencję **„Marketing w Kultu-
rze. Komunikacja – trendy – praktyka”**, która jest narzędziem rozwijania wiedzy praktyków kultury w obszarze marketingu.

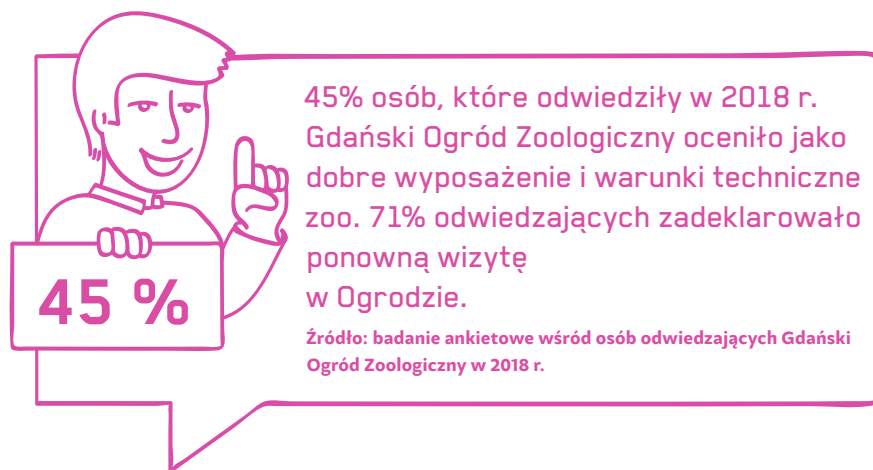

ryc. 14. Konferencja Marketing w Kulturze to coroczne spotkanie osób zajmujących się promocją, komunikacją i marketingiem w instytucjach kultury, organizacjach pozarządowych czy oddolnych inicjatywach. Konferencja organizowana jest przez Instytut Kultury Miejskiej w Gdańsku; fot. IKM

- Pomorskie Centrum Badań nad Kulturą UG przy współpracy IKM, realizowały **projekt badawczy: pn. „Tradycja dla rozwoju. W poszukiwaniu pomorskich kultur regionalnych”**. Przedsięwzięcie zaplanowane na lata 2018-2020 dofinansowane jest przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Kultura ludowa i tradycyjna”. W ramach projektu zorganizowano konferencję pn. „Oblicza gdańskich tożsamości”.
- **Obserwatorium Kultury IKM** zrealizowało w 2018 r. następujące projekty i działania: badanie publiczności instytucji kultury, kurs prowadzenia badań własnych publiczności dla instytucji kultury i innych podmiotów działających w obszarze kultury, cykl spotkań, prezentacje wyników badań prowadzonych w innych ośrodkach badań nad kulturą.
- W okresie od sierpnia do listopada 2018 roku odbyło się **pierwsze kompleksowe badanie publiczności instytucji kultury w Gdańsku**. Obserwatorium Kultury, dział badań i rozwoju Instytutu Kultury Miejskiej, zaprosiło do udziału we wspólnym badaniu instytucje kultury działające w Gdańsku. Badanie dotyczyło frekwencji podczas wydarzeń i miało na celu poznanie preferencji związanych z uczestnictwem w kulturze instytucjonalnej oraz motywacji i wrażeń z nim związanych. W analizie publiczności

wzięło udział 18 instytucji: Centrum Hewelianum, Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia, Europejskie Centrum Solidarności, Gdańska Galeria Miejska, Gdański Teatr Szekspirowski, Klub ŻAK, Teatr Miniatura, Muzeum Narodowe w Gdańsku, Nadbałtyckie Centrum Kultury, Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku, Opera Bałtycka, Teatr Wybrzeże, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, Muzeum Gdańska, Gdański Archipelag Kultury, Cappella Gedanensis oraz Polski Chór Kameralny Schola Cantorum Gedanensis. Wyniki wskazały, że zdecydowana większość badanych (94%) wzięła udział w co najmniej jednym wydarzeniu kulturalnym w ciągu ostatnich 12 miesięcy, przy czym respondenci bardzo wysoko ocenili wydarzenia, w których wzięli udział. W pięciostopniowej skali średnia wyniosła 4,66.

- Gdański Ogród Zoologiczny sięgnął po opinię odwiedzających na temat swojej oferty za pośrednictwem badania ankietowego. Goście odpowiadali na pytanie, co należy poprawić w gdańskim ZOO, mieli też możliwość dokonania szczegółowej oceny Ogrodu.

KOMENTARZ KOORDYNATORA PROGRAMU OPERACYJNEGO

W roku 2018 wiele uwagi poświęcono działalności na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa materialnego i niematerialnego Gdańska. Promowano ideę wolności, solidarności, postawy patriotyczne, obywatelskie i demokratyczne poprzez programy realizowane w ramach gdańskich obchodów 100. Rocznicy Odzyskania Niepodległości RP oraz V Światowego Zjazdu Gdańszczan.

Wzmacniano poczucie tożsamości lokalnej. Poprzez prowadzoną przez instytucje i podmioty kultury działalność edukacyjną pobudzano uczestnictwo w kulturze. Wprowadzono zmiany w programach grantowych dla organizacji pozarządowych oraz zwiększono pulę środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

Zainteresowanie uczestnictwem w kulturze wśród mieszkańców Gdańska w sposób szczególny pobudziła oferta instytucji kultury dostępna nieodpłatnie w ramach Gdańskiej Karty Mieszkańca oraz innowacyjne formy aktywności kulturalnej w dzielnicach, w których instytucje kultury nie mają siedzib.

Barbara Frydrych

dyrektor Biura Prezydenta ds. Kultury, Urząd Miejski w Gdańsku

WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO KULTURA I CZAS WOLNY

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Cel IV.1. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i aktywności kulturalnej mieszkańców Gdańska.	IV.1.a. Dostępność dzielnicowych instytucji kultury w ocenie mieszkańców	3,16	●	3,18	●	3,46	●	3,62
	<i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>							
	IV.1.b. Liczba osób, które skorzystały z oferty o charakterze kulturalnym i edukacyjnym w miejskich instytucjach kultury oraz w lokalnych centrach aktywności (w tys. osób)	736,7	801,7	908,2	1 248	1 269	1 484	1 818
	<i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury</i>							
	IV.1.c. Uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych w Gdańsku	●	●	●	●	23,1%	●	21%
<i>Odsetek respondentów badania „Jakość życia w Gdańsku” 2016 r.a, którzy zadeklarowali, że uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych minimum jeden lub kilka razy w m-cu.</i>								
IV.1.d. Atrakcyjność oferty kulturalnej Gdańska w ocenie mieszkańców	3,82	●	3,83	●	4,02	●	4,13	
<i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>								
IV.1.e. Atrakcyjność oferty spędzania czasu wolnego w Gdańsku w ocenie mieszkańców	●	●	●	●	4,08	●	4,14	
<i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>								

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	IV.1.f. Dostępność informacji na temat imprez i wydarzeń kulturalnych oraz oferty czasu wolnego w Gdańsku w ocenie mieszkańców <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>	3,55	●	3,57	●	3,68	●	3,80
	IV.1.g. Czytelnicy bibliotek publicznych w Gdańsku w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców <i>Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny</i>	211	243	255	256	252	●	256
	IV.1.h. Liczba książek przeczytanych w ciągu roku przez mieszkańca Gdańska <i>Średnia deklarowana liczba książek przeczytanych w ciągu ostatnich 12 m-cy przez respondentów badania „Jakość życia w Gdańsku”</i>	●	●	●	●	11	●	11
Cel IV.2. Zwiększenie atrakcyjności Gdańska jako miasta sprzyjającego rozwojowi kultury.	IV.2.a. Liczba beneficjentów programów stypendialnych i rezydencjalnych prowadzonych przez Miasto Gdańsk <i>*Liczba stypendystów (Stypendium Kulturalne Miasta Gdańska, Młody Gdańszczanin, Fundusz Mobilności), **Liczba artystów, którzy odbyli rezydencję CSW „Łaźnia” w Nowym Porcie + liczba gdańskich artystów wydelegowanych przez „Łaźnię” na zagraniczne pobyty rezydencyjne.</i> <i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury</i>	119*	147*	149*	146*	148*	154*	●
		3	18+1**	11	19+2**	13+2**	23**	●
	IV.2.b. Liczba działań międzysektorowych realizowanych przez instytucje kultury angażujących np. placówki oświatowe, socjalne, twórców oraz przedstawicieli biznesu <i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury</i>	306	303	541	669	923	1219	●
	IV.2.c. Liczba lokali komunalnych udostępnionych do działań kulturalnych i artystycznych <i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury</i>	27	7	22	8	8	7	●

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Cel IV.3. Wzmocnienie ponadlokalnego i międzynarodowego znaczenia Gdańska poprzez kulturę.	IV.3.a. Liczba wydarzeń i imprez kulturalnych i rozrywkowych o znaczeniu ponadlokalnym i międzynarodowym finansowanych bądź współfinansowanych przez miasto <i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury</i>	12	12	12	12	12	13	●
	IV.3.b. Liczba turystów krajowych przyjeżdżających do Gdańska (w tys. osób) <i>Źródło: Raport „Turystyka gdańska”</i>	●	610 (dane za 3 kwartały)	881	681,5	906	950	1273
	IV.3.c. Liczba turystów zagranicznych przyjeżdżających do Gdańska (w tys. osób) <i>Źródło: Raport „Turystyka gdańska”</i>	●	440 (dane za 3 kwartały)	506	375,6	504	792	742
	IV.3.d. Odsetek turystów, których głównym celem przyjazdu do Gdańska jest udział w wydarzeniach kulturalnych, rozrywkowych, sportowych <i>Źródło: Raport „Turystyka gdańska”</i>	●	●	●	6,35%	9,49%	10,01%	9,50%
	IV.3.e. Atrakcyjność oferty kulturalnej Gdańska w ocenie turystów <i>Średnia ocena respondentów w badaniu „Turystyka gdańska.” w skali 5-stopniowej, gdzie 1 oznacza „bardzo słaba”, a 5 – „bardzo dobra”</i>	●	5,25	4,14	4,34	4,38	4,34	4,17
	IV.3.f. Liczba pakietów turystycznych dostępnych na rynku w danym roku <i>Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna</i>	1	1	1	1	3	●	4
	IV.3.g. Przystępność i jakość wielojęzycznego oznakowania miasta w ocenie turystów <i>Średnia ocena respondentów w badaniu „Turystyka gdańska.” w skali 5-stopniowej, gdzie 1 oznacza „bardzo słaba”, a 5 – „bardzo dobra”</i>	●	●	4,18	4,09	4,00	4,00	4,33

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	IV.3.h. Odsetek turystów, którzy poleciliby swoim znajomym lub rodzinie odwiedzenie Gdańska	●	88,1%	88,5%	79,1%	73,6%	74,0%	77,09%
	<i>Źródło: Raport „Turystyka gdańska”</i>							
Cel IV.4. Podnoszenie jakości zarządzania w kulturze i turystyce.	IV.4.a. Liczba osób działających w kulturze i turystyce, które wzięły udział w działaniach podnoszących kompetencje (warsztaty, szkolenia)	5	31	208	929	788	1844	509
	<i>Źródło: Biuro Prezidenta ds. Kultury</i>							
	IV.4.b. Liczba działań podnoszących kompetencje (warsztaty, szkolenia) skierowanych do osób działających w kulturze i turystyce	0	1	6	43	40	155	16
	<i>Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna</i>							

● brak danych lub zjawisko nie występowało

Zespół ds. Koordynacji i Ewaluacji

Programów Operacyjnych:

Katarzyna Drozd-Wiśniewska

Marcin Hrynkiewicz

Żaneta Kucharska

Michał Miguła

Robert Wójcik

Jacek Zabłotny

Bożena Żmijewska

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku

ul. Nowe Ogrody 8/12

80-803 Gdańsk

www.gdansk.pl/strategia

Gdańsk 2019

Dokument „Gdańsk Programy Operacyjne 2023” przyjęty został
Uchwałą nr XVII / 514 / 15 Rady Miasta Gdańska
z dnia 17 grudnia 2015 roku